

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 7 – 13 มีนาคม 2563

ญี่ปุ่นกำหนดเป้าหมายการส่งออกสินค้าเกษตรฯ ใหม่ ตั้งแต่ 5 ล้านล้านเยน ภายในปี 2573 (7 มีนาคม 2563)

เมื่อวันที่ 6 มีนาคมที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องด้านการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหาร พร้อมทั้งแถลงเป้าหมายการส่งออกสินค้าเกษตรฯ ใหม่ ตั้งแต่ 5 ล้านล้านเยน ภายในปี 2568 และ 5 ล้านล้านเยน ภายในปี 2573 โดยเป็นเป้าหมายการส่งออกสินค้าเกษตรฯ ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์แปรรูป 3.51 ล้านล้านเยน ทั้งนี้จะระบุเป้าหมายดังกล่าวไว้ในแผนพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ฉบับใหม่ด้วย ด้าน Mr. Yoshihide SUGA เลขาธิการคณะรัฐมนตรีญี่ปุ่น มอบหมายให้ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องหารือในรายละเอียดของมาตรการ และดำเนินการร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยจะเดินทางปรับปรุงพื้นที่ปลูกข้าวมาปลูกผักและผลไม้ ตลอดจนเพิ่มปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อ Wagyu ในส่วนของข้าวจะขยายช่องทางการจำหน่ายในร้านอาหารญี่ปุ่นในต่างประเทศ

Mr. Taku ETOH รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เปิดเผยในการแถลงข่าว ภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีในวันเดียวกันว่า ปัจจุบันขนาดของตลาดในประเทศมีแนวโน้มเล็กลง การขยายการส่งออกสินค้าเกษตรฯ จะเป็นการรักษาพื้นที่ทางการเกษตร และพลิกฟื้นพื้นที่ที่รกร้างทางการเกษตรให้กลับมามีการใช้งานอีกครั้ง ทั้งนี้ Mr. ETOH จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์บัญชาการการส่งออกสินค้าเกษตรฯ ซึ่งจะจัดตั้งขึ้นในเดือนเมษายนนี้ โดยระบุว่าต้องการให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากหลายกระทรวง และจะเน้นการรับรอง Facility สำหรับการส่งออก และการเจรจาเพื่อขอผ่อนปรนหรือยกเลิก มาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าเกษตรจากญี่ปุ่น

การเลื่อนการเดินทางมาเยือนญี่ปุ่นของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงจากเดิมที่กำหนดในเดือนเมษายนส่งผลให้การอนุญาตให้นำเข้าเนื้อโคจากญี่ปุ่นของจีนล่าช้าออกไป อย่างไรก็ตาม Mr. ETOH เน้นย้ำว่า การเลื่อนการเดินทางมาเยือนญี่ปุ่นของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการยกเลิกการอนุญาตให้นำเข้าเนื้อโคจากญี่ปุ่น โดยพร้อมจะเดินทางเจรจาหารือเพื่อให้ญี่ปุ่นสามารถส่งออกเนื้อโคไปยังจีนได้อีกครั้ง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ญี่ปุ่นกำหนดเป้าหมายด้านการเกษตรสำหรับระบุในแผนพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท (8 มีนาคม 2563)

รัฐบาลญี่ปุ่นเตรียมเสนอร่างแผนพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ฉบับใหม่ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ร่างแผนดังกล่าวระบุตัวเลขเป้าหมายปี 2573 มีจำนวนประชากรภาคเกษตรจำนวน 1.4 ล้านคน ลดลงร้อยละ 33 เมื่อเทียบกับปี 2558 และมีพื้นที่ทางการเกษตร 4.14 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 25.88 ล้านไร่) ลดลงร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยตัวเลขดังกล่าวเป็นตัวเลขภายหลังมีมาตรการกระตุ้นให้มีประชากรเข้าสู่ภาคเกษตรมากขึ้น และมาตรการป้องกันการเกิดพื้นที่รกร้าง ซึ่งหากไม่มีการดำเนินมาตรการป้องกัน จำนวนประชากรภาคเกษตรและพื้นที่ทางการเกษตรในปี 2573 อาจลดลงมากกว่านี้ ร่างแผนฯ ดังกล่าวจะถูกเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนภายใต้คณะกรรมการนโยบายอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ในวันที่ 10 มีนาคมนี้

จำนวนประชากรภาคเกษตรเป็นผลรวมระหว่างจำนวนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก และจำนวนลูกจ้าง/ผู้บริหารนิติบุคคลด้านการเกษตร โดยในร่างแผนฯ ดังกล่าวระบุว่า ในปี 2558 มีประชากรภาคเกษตร 2.08 ล้านคน ในจำนวนนี้มีอายุน้อยกว่า 49 ปี จำนวน 350,000 คน หากไม่มีการดำเนินมาตรการใดๆ คาดว่าประชากรภาคเกษตรจะลดลงเหลือ 1.31 ล้านคน ในปี 2573 และประชากรภาคเกษตรที่มีอายุน้อยกว่า

49 ปี จะลดลงเหลือ 280,000 คน ซึ่งกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) มีนโยบายจะดึงวัยรุ่นจากนอกภาคเกษตรเข้าสู่ภาคเกษตร โดยตั้งเป้าประชากรภาคเกษตร 1.4 ล้านคน ภายในปี 2573 ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มียุคน้อยกว่า 49 ปี จำนวน 370,000 คน มาตรการดังกล่าวครอบคลุมถึงการสร้างเกษตรกรผู้สานต่อการรับช่วงต่อโดยบุตรหรือญาติ การเตรียมความพร้อมโรงเรียนมัธยมปลายด้านการเกษตร ทั้งนี้ตระหนักเป็นอย่างดีว่าการบริหารจัดการฟาร์มขนาดเล็ก - กลาง และการบริหารจัดการฟาร์มในครัวเรือนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษาพื้นที่ภูมิภาค

สำหรับพื้นที่ทางการเกษตร ในปี 2562 ญี่ปุ่นมีจำนวน 4.4 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 27.5 ล้านไร่) หากไม่มีการดำเนินมาตรการใดๆ คาดว่าจะลดลงเหลือ 3.92 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 24.5 ล้านไร่) เนื่องจากมีการนำที่ดินทางการเกษตรไปประกอบกิจการอื่นและมีการปล่อยให้รกร้างว่างเปล่า โดย MAFF ตั้งเป้าพื้นที่ทางการเกษตร 4.14 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 25.88 ล้านไร่) ในปี 2573 โดยกำหนดพื้นที่เพาะปลูก 4.31 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 26.94 ล้านไร่) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปี 2561 คิดเป็นอัตราการใช้ที่ดินทางการเกษตรร้อยละ 104

ในส่วนของการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร กำหนดเป้าหมายในปี 2573 ไว้ร้อยละ 45 เมื่อคิดตามแคลอรี และร้อยละ 75 เมื่อคิดตามมูลค่าการผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปี 2568 นอกจากนี้ยังได้นำวิธีการคำนวณการพึ่งพาตนเองด้านอาหารแบบไม่นับรวมอาหารเลี้ยงสัตว์มาใช้ โดยใช้ชื่อว่า “ร้อยละอาหารที่ผลิตในประเทศ” กำหนดเป้าหมายในปี 2573 ร้อยละ 53 เมื่อคิดตามแคลอรี และร้อยละ 79 เมื่อคิดตามมูลค่าการผลิต ด้านร้อยละการพึ่งพาตนเองด้านอาหารสัตว์ กำหนดเป้าหมายในปี 2573 ร้อยละ 34 ลดลงร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับเป้าหมายในปี 2568

เป้าหมายประชากรภาคเกษตรและพื้นที่ทางการเกษตรในปี 2573

รายการ	ค่าปัจจุบัน	เป้าหมายปี 2573	คาดการณ์หากไม่มีการดำเนินมาตรการ
ประชากรภาคเกษตร	2.08 ล้านคน (อายุต่ำกว่า 49 ปี 350,000 คน) ปี 2558	1.40 ล้านคน (อายุต่ำกว่า 49 ปี 370,000 คน)	1.31 ล้านคน (อายุต่ำกว่า 49 ปี 280,000 คน)
พื้นที่ทางการเกษตร	4.40 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 27.50 ล้านไร่) ปี 2562	4.14 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 25.88 ล้านไร่)	3.92 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 24.50 ล้านไร่)

เป้าหมายการพึ่งพาตนเองด้านอาหารในปี 2573

รายการ		เป้าหมายปี 2568	เป้าหมายปี 2573	ค่าปัจจุบัน (ปี 2561)
การพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (แบบเดิม)	คิดตามแคลอรี	45%	45%	37%
	คิดตามมูลค่าการผลิต	73%	75%	66%
การพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (แบบใหม่ ไม่นับรวมอาหารสัตว์)	คิดตามแคลอรี	-	53%	46%
	คิดตามมูลค่าการผลิต	-	79%	69%
การพึ่งพาตนเองด้านอาหารสัตว์		40%	34%	25%

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นจัดตั้งศูนย์บัญชาการรับมือ COVID-19 ณ จังหวัดฮอกไกโด (9 มีนาคม 2563)

เมื่อวันที่ 8 มีนาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) จัดตั้งศูนย์บัญชาการมาตรการ COVID-19 พื้นที่จังหวัดฮอกไกโด ขึ้นในที่ทำกรสำนักงานนโยบายการเกษตรฮอกไกโด เพื่อรับมือสถานการณ์การระบาดของโรคดังกล่าว โดยจะทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำคู่มือกรณีมีเกษตรกรติด COVID-19 และมาตรการ Safety Net สำหรับการดำเนินกิจการทางการเกษตร เช่น การจัดหาผู้ช่วยด้านการเกษตร เป็นต้น

หัวหน้าศูนย์บัญชาการฯ ได้แก่ Mr. Yoshitaka ITO รัฐมนตรีช่วย MAFF รองหัวหน้าศูนย์บัญชาการฯ ได้แก่ Mr. Hideya YAMADA ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายการเกษตรฮอกไกโด และ MAFF ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางจำนวน 5 ราย ไปปฏิบัติงานที่ศูนย์ดังกล่าวด้วย

Mr. ITO ระบุในพิธีเปิดศูนย์บัญชาการฯ ว่า หลักการสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ การสร้างความเข้าใจว่าไวรัสโคโรนาไม่ติดต่อผ่านผลิตภัณฑ์อาหาร นอกจากนี้ได้แสดงความห่วงใยผลกระทบต่อเกษตรกรโคนม และตั้งข้อสังเกตกรณีมีเกษตรกรในครัวเรือนติดโรค COVID-19 อาจส่งผลให้การรีดนมและการผลิตน้ำนมดิบหยุดชะงักได้ ในส่วนของมาตรการเพื่อรองรับกรณีพบเกษตรกรติดโรคดังกล่าว จะมีการออกมาตรการและคำสั่งเพื่อปกป้องเกษตรกร

Mr. ITO มีกำหนดการจะเข้าพบหารือกับตลาดค้าส่งกลางซัปโปโร สันนิบาตสหกรณ์ประมงฮอกไกโด สหภาพสหกรณ์การเกษตรฮอกไกโด และสหภาพสหกรณ์การเกษตร Hokuren ในวันที่ 9 มีนาคมนี้

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ปริมาณนำเข้าผักจากจีนในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์เพิ่มขึ้นเกือบทุกรายการ (10 มีนาคม 2563)

จากสถิติด่านกักกันพืช กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่เมื่อวันที่ 9 มีนาคมที่ผ่านมา พบว่า ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ 2563 (23 – 29 กุมภาพันธ์ 2563) ปริมาณนำเข้าผักสำคัญ 6 ชนิด เพิ่มขึ้นทุกรายการยกเว้นกะหล่ำปลีเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยต้นหอมมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 74 และแครอทเพิ่มขึ้นร้อยละ 51 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ในภาพรวมเดือนกุมภาพันธ์ปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 10 – 72 เมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2562 เนื่องจากการส่งออกผักจากจีนได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ในช่วงต้นเดือน อย่างไรก็ตามปัจจุบันสถานการณ์เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

ในภาพรวมตลอดเดือนกุมภาพันธ์ ผักที่มีปริมาณนำเข้าลดลงอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ กะหล่ำปลี มีปริมาณนำเข้า 1,012 ตัน ลดลงร้อยละ 72 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงร้อยละ 62 ในช่วงสัปดาห์ที่ 5 ของเดือน ผู้ประกอบการนำเข้าให้เหตุผลว่า นอกจากผลกระทบจาก COVID-19 แล้ว ผลผลิตในประเทศในปีนี้มีปริมาณมาก ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าน้อย และราคากะหล่ำปลีนำเข้าเคลื่อนไหวอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ในส่วน of ราคากำนำเข้าจากจีน ณ ตลาดค้าส่งกลางกรุงโตเกียว ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ต้นหอมราคากิโลกรัมละ 99 เยน ลดลงร้อยละ 24 แครอทราคากิโลกรัมละ 69 เยน ลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกอบการนำเข้าระบุว่า ผู้บริโภคได้รับประทานอาหารนอกบ้านลดลง ส่งผลให้ปริมาณความต้องการของร้านอาหารปรับตัวลดลงเช่นกัน

ขณะที่ราคาหอมหัวใหญ่และกระเทียมนำเข้าจากจีน ณ ตลาดค้าส่งกลางกรุงโตเกียว ปรับตัวสูงขึ้น โดยหอมหัวใหญ่กิโลกรัมละ 113 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 33 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกอบการให้ข้อมูลว่า หอมหัวใหญ่ที่นำเข้าจากจีนผ่านการเลาะแกนกลางและบรรจุสุญญากาศ ซึ่งผลผลิต

ในประเทศไม่สามารถทดแทนได้ ด้านกระเทียมราคากิโลกรัมละ 359 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ผู้นำเข้าระบุเกี่ยวกับสถานการณ์ ณ ประเทศจีน ว่าระบบการส่งออกเริ่มกลับมามีความพร้อม ประกอบกับในปีนี้มีผลผลิตจำนวนมาก โดยหากความต้องการของร้านอาหารกลับเข้าสู่ภาวะปกติ คาดว่าปริมาณนำเข้าในปีนี้จะใกล้เคียงกับทุกปีที่ผ่านมา

ปริมาณที่ญี่ปุ่นนำเข้าผักจากจีนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563

รายการ	ปริมาณนำเข้าในช่วงสัปดาห์ที่ 5 (ตัน)	ส่วนต่างเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (%)	ปริมาณนำเข้าตลอดเดือนกุมภาพันธ์ 2563 (ตัน)	ส่วนต่างเมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2562 (%)
หอมหัวใหญ่ (แปรรูปอย่างง่าย)	4,130	+2	10,812	-36
ต้นหอม	970	+74	3,445	-24
Burdock	923	+7	2,759	-19
แครอท	1,154	+51	3,777	-20
กะหล่ำปลี	358	-62	1,012	-72
กระเทียม (แปรรูปอย่างง่าย)	174	+42	430	-10

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นรวบรวมผลกระทบของ COVID-19 ต่อสินค้าเกษตรและกิจกรรมทางการเกษตร (11 มีนาคม 2563)

เมื่อวันที่ 10 มีนาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) รวบรวมผลกระทบของ COVID-19 ต่อภาคเกษตรของญี่ปุ่น และนำเสนอในที่ประชุมร่วมการเกษตรและป่าไม้ของพรรค Liberal Democratic Party of Japan (LDP) โดยคำนวณยอดจำหน่ายสินค้าเกษตรสำหรับอาหารกลางวันที่ลดลงสืบเนื่องจากการปิดโรงเรียน มูลค่า 40,000 ล้านเยน นอกจากนี้การรับประทานอาหารนอกบ้านและการจัดกิจกรรมส่งผลให้ปริมาณความต้องการสินค้าเกษตรลดลงเช่นกัน ราคาเนื้อโคและดอกไม้ประดับ รายได้จาก Farm Stay และยอดจำหน่ายร้านค้าเกษตรลดลง น้ำนมดิบสำหรับผลิตนมโรงเรียนถูกส่งไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ส่งผลให้ปริมาณสต็อกนมพร้อมดื่มเนยขยายตัว

พรรค LDP อยู่ระหว่างจัดทำมาตรการรับมือในสาขาเกษตร โดยมีการพิจารณาจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม Mr. Ryu SHIONOYA ประธานคณะกรรมการสำรวจยุทธศาสตร์การเกษตร ป่าไม้ และอาหาร ระบุว่า ปัจจุบัน COVID-19 ส่งผลต่อภาคเกษตรของญี่ปุ่น โดยจะเดินหน้ารับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ผลิตเพื่อจัดทำมาตรการรับมือต่อไป

จากข้อมูลของ MAFF พบว่า ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ราคาซากโค A5 ลดลงร้อยละ 8 และซากโค A4 ลดลงร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับเดือนกุมภาพันธ์ 2562 เนื่องจากการลดลงของปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของร้านเนื้อย่าง ประกอบกับชาวญี่ปุ่นหลีกเลี่ยงการออกนอกบ้านส่งผลให้มีการรับประทานอาหารนอกบ้านลดลง ราคาซากโคที่ลดลงยังส่งผลให้ราคาลูกโคในเดือนกุมภาพันธ์ 2563

ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6 ขณะเดียวกันประชาชนในฮ่องกงและไต้หวันก็หลีกเลี่ยงการออกจากบ้านเช่นกัน คาดว่า จะส่งกระทบต่อการส่งออกเนื้อโคของญี่ปุ่นไปยังต่างประเทศด้วย

ในส่วนของไม้ตัดดอก ปกติแล้วช่วงเดือนมีนาคมของทุกปีจะเป็นช่วงที่มีปริมาณความต้องการสูงสุด แต่การยกเลิกหรือการปรับลดขนาดของการจัดพิธีจบการศึกษา งานเลี้ยงสังสรรค์ และกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้มีการยกเลิกการสั่งซื้อไม้ตัดดอก โดยราคาในตลาดปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับผลไม้ พบว่ายอดจำหน่าย ในห้างสรรพสินค้าปรับลดลง ขณะที่มีการยกเลิกยอดสั่งซื้อผักที่จะใช้เป็นวัตถุดิบอาหารกลางวันในโรงเรียน

สำหรับนมและผลิตภัณฑ์จากนม มีการส่งนํ้านมดิบวันละ 1,900 ตัน ซึ่งเคยใช้สำหรับผลิตนมโรงเรียนไป เป็นนมวัตถุดิบสำหรับแปรรูปทดแทน และมีความกังวลว่าปริมาณนมพร่องมันเนยในสต็อกจะขยายตัว โดยพบว่าสต็อกปลายปีงบประมาณ 2562 มีปริมาณ 75,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน ของปีที่ผ่านมา

ด้านธุรกิจ Farm Stay จากการสำรวจพื้นที่ที่เคยรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 264 แห่ง พบว่ามีพื้นที่ ตอบว่าได้รับผลกระทบ 156 แห่ง ยอดยกเลิกการจองที่พักในพื้นที่ 136 แห่ง คิดเป็นมูลค่า 408 ล้านบาท ขณะเดียวกันมีแหล่งผลิตที่ยังไม่มีความชัดเจนสำหรับการรับผู้ฝึกงานด้านเทคนิคสาขาเกษตรจากประเทศจีน ในปีนี้เพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่ได้รับรายงานผลกระทบต่อน้ำมันสุกร เนื้อไก่ เนื้อสัตว์แปรรูป และชา ในส่วนของ ข้าวมีช่วงหนึ่งที่ข้าวที่สีแล้วมีแนวโน้มไม่เพียงพอแต่สถานการณ์คลี่คลายแล้ว สำหรับวัสดุทางการเกษตร เช่น ปุ๋ยและสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งมีการนำเข้าวัตถุดิบในการผลิต มีปริมาณเพียงพอ และยังไม่ได้รับผลกระทบ อย่างชัดเจน

สรุปผลกระทบของ COVID-19 ต่อสินค้าเกษตรและกิจกรรมทางการเกษตรที่เกี่ยวข้อง

รายการ	ผลกระทบ
ข้าว	การรับประทานอาหารนอกบ้านลดลง มีการรับประทานอาหารในบ้านเพิ่มขึ้น ในช่วงแรกข้าวที่สีแล้วมีแนวโน้มไม่เพียงพอ แต่สถานการณ์คลี่คลายแล้ว
ผัก	มีการยกเลิกยอดสั่งผักผลิตในประเทศที่ใช้สำหรับอาหารกลางวันในโรงเรียน ปริมาณผักนำเข้าจากจีนที่ลดลงเริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติ
ผลไม้	ยอดจำหน่ายผลไม้ที่มีราคาแพงในห้างสรรพสินค้าลดลง และมีการยกเลิกยอดสั่งผลไม้สำหรับอาหารกลางวันโรงเรียน
ไม้ตัดดอก	มีการยกเลิกยอดสั่งไม้ตัดดอก ราคาตลาดลดลงอย่างต่อเนื่อง
เนื้อโค	ปริมาณนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและการรับประทานอาหารนอกบ้านของชาว ญี่ปุ่นลดลง ส่งผลให้ราคาปรับลด และมีผลกระทบต่อการส่งออกและราคาลูกโค
นม	มีการยกเลิกนํ้านมดิบสำหรับผลิตนมโรงเรียน มีความกังวลว่าปริมาณ นมพร่องมันเนยในสต็อกจะเพิ่มขึ้น
การรับประทานอาหารนอกบ้าน	มีการยกเลิกการจองร้านอาหารสำหรับการจัดงานสังสรรค์ ยอดขายสำหรับร้านอาหารรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติลดลงประมาณร้อยละ 30 – 50
อาหารกลางวันในโรงเรียน	มาตรการปิดโรงเรียนส่งผลให้ยอดจำหน่ายลดลง 40,000 ล้านบาท
Farm Stay	มีพื้นที่ Farm Stay ตอบแบบสำรวจว่าได้รับผลกระทบ จำนวน 156 แห่ง จากทั้งหมด 264 แห่ง ยอดยกเลิกในพื้นที่ 136 แห่ง มีมูลค่ามากกว่า 400 ล้านบาท

รายการ	ผลกระทบ
ร้านค้าเกษตรกร (Farmers' Market)	ปริมาณนักท่องเที่ยวที่ลดลงส่งผลให้ยอดขายลดลง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

สมาคมนิติบุคคลการเกษตรเข้าพบกระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่นเพื่อเรียกร้องมาตรการบรรเทาผลกระทบ (11 มีนาคม 2563)

เมื่อวันที่ 10 มีนาคมที่ผ่านมา สมาคมนิติบุคคลการเกษตร เข้าพบกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) เพื่อยื่นข้อเรียกร้องมาตรการบรรเทาผลกระทบ COVID-19 การหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมและการปิดโรงเรียนส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายไม้ตัดดอกและรายได้เกษตรกรโคนมลดลง โดย Mr. Yoshiyuki YAMADA ประธานสมาคมฯ ได้ยื่นเอกสารต่อ Mr. Hiroyuki SUEMATSU ปลัด MAFF ขอให้ดำเนินมาตรการ เช่น 1) การผ่อนผันการชำระสินเชื่อของ Japan Finance Corporation และสินเชื่อจากภาคเอกชนอื่น 2) การยกระดับเงินทุน Safety Net การเกษตร ป่าไม้ และประมง และ 3) การจัดให้มีส่วนงานรับผิดชอบขึ้นในกระทรวงฯ นอกจากนี้ยังมีการระบุถึงปัญหาแรงงานไม่เพียงพอเนื่องจากขาดผู้ฝึกงานด้านเทคนิคสาขาเกษตรและพนักงานที่มีครอบครัวต้องดูแลบุตรในช่วงที่โรงเรียนปิด

สมาคมฯ ระบุว่า การยกเลิกหรือลดขนาดการจัดพิธีจบการศึกษาและพิธีเข้าศึกษาส่งผลให้ยอดขายไม้ตัดดอกลดลงอย่างเห็นได้ชัด รายได้ของเกษตรกรโคนมลดลงเนื่องจากมีความจำเป็นต้องจำหน่ายน้ำนมดิบให้แก่ผู้ประกอบการแปรรูปซึ่งมีราคาต่ำกว่าการจำหน่ายสำหรับผลิตเป็นนมโรงเรียน นอกจากนี้มีการยกเลิกยอดสั่งซื้อผักอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการจำหน่าย จึงจำเป็นต้องมีมาตรการช่วยเหลือทางการเงิน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

รัฐบาลญี่ปุ่นเห็นชอบมาตรการบรรเทาผลกระทบให้เกษตรกรโคนมงบประมาณ 2,300 ล้านเยน (11 มีนาคม 2563)

เมื่อวันที่ 10 มีนาคมที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นจัดการประชุมศูนย์บัญชาการมาตรการรับมือ COVID-19 โดยมีการเห็นชอบมาตรการบรรเทาผลกระทบด้านเศรษฐกิจชุดที่ 2 สำหรับมาตรการบรรเทาผลกระทบจากการปิดโรงเรียน จัดสรรงบประมาณจำนวน 21,200 ล้านเยน ในจำนวนดังกล่าวเป็นมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรโคนมที่รายได้ลดลง มาตรการช่วยเหลือค่าขนส่ง ฯลฯ จำนวน 2,300 ล้านเยน ซึ่งจะใช้งบประมาณสำรองของปี 2562

หลังจากที่มีนโยบายขอความร่วมมือให้มีการปิดโรงเรียน เกษตรกรโคนมจำเป็นต้องหันไปส่งน้ำนมดิบให้แก่ผู้ประกอบการผลิตถัณ्डนมแปรรูป เช่น เนยและนมพวรงมันเนย โดยถึงจะได้รับเงินสนับสนุนสำหรับผู้ผลิตนมถัณ्डนมแปรรูปแล้ว ก็ยังส่งผลให้เกษตรกรโคนมมีรายได้ลดลง ด้านกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) คาดว่ามีน้ำนมดิบที่หันไปส่งให้แก่ผู้ประกอบการแปรรูปจำนวน 30,000 ตัน ส่งผลให้เกษตรกรโคนมมีรายได้ลดลงรวม 1,000 ล้านเยน

งบประมาณสำหรับมาตรการช่วยเหลือในครั้งนี้ คำนวณรายได้ที่ลดลงของเกษตรกร 1,000 ล้านเยน รวมกับเงินสนับสนุนค่าขนส่งกรณีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเมื่อมีการเปลี่ยนสถานที่ส่งน้ำนมดิบ และค่าใช้จ่ายสำหรับการนำนมพวรงมันเนยในสต็อกไปเป็นวัตถุดิบสำหรับอาหารเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าความสามารถในการเก็บสต็อกของผู้ประกอบการจะไม่เพียงพอ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ในปีงบประมาณ 2562 ญี่ปุ่นมีปริมาณประมุลข้าวนำเข้าแบบ SBS ประมาณร้อยละ 77 ของโควตา (12 มีนาคม 2563)

ในปีงบประมาณ 2562 (เมษายน 2562 - มีนาคม 2563) ญี่ปุ่นมีปริมาณประมุลข้าวนำเข้าแบบ SBS รวม 76,543 ตัน ต่ำกว่าปริมาณที่กำหนดตามโควตามากกว่า 20,000 ตัน ซึ่งนับเป็นปีที่ 2 ติดต่อกันที่มีปริมาณประมุลข้าวนำเข้าไม่ถึง 100,000 ตัน เนื่องจากมีข้าวที่ผลิตในประเทศอยู่ในสต็อกเอกชนจำนวนมาก ส่งผลให้ตลาดไม่มีแรงจูงใจในการใช้ข้าวที่นำเข้าจากต่างประเทศ

ผลการประมุลข้าวนำเข้าแบบ SBS ครั้งสุดท้ายของปีงบประมาณ 2562 เมื่อวันที่ 10 มีนาคมที่ผ่านมา พบว่า มีปริมาณข้าวนำเข้าที่ประมุลได้ 13,959 ตัน ปริมาณประมุลข้าวทั้งปีงบประมาณ 2562 เพิ่มขึ้น 18,000 ตัน เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2561 แต่ไม่ถึงปริมาณตามโควตาที่กำหนด

เมื่อพิจารณาข้าวนำเข้าที่ประมุลแบบ SBS ทั้งปีงบประมาณ 2562 รายแหล่งนำเข้าพบว่า เป็นข้าวจากสหรัฐฯ มากที่สุด จำนวน 55,000 ตัน ขณะที่ปริมาณข้าวนำเข้าจากออสเตรเลียอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยถึงแม้ว่าจะรวมกับปริมาณประมุลข้าวนำเข้าภายใต้ข้อตกลง CPTPP แล้ว มีปริมาณไม่ถึง 4,000 ตัน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง

ในปีงบประมาณ 2561 ที่ผ่านมา มีข้าวในประเทศที่มีคุณภาพต่ำจำนวนมากส่งผลให้ปริมาณประมุลข้าวนำเข้าแบบ SBS ต่ำกว่าโควตาที่กำหนดมากกว่า 40,000 ตัน แต่ในปีนี้นี้ข้าวในประเทศที่มีคุณภาพต่ำมีปริมาณน้อย อย่างไรก็ตามความต้องการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศก็ต่ำเช่นกัน

โดยปกติแล้วในปีที่ราคาข้าวที่ผลิตในประเทศมีราคาแพง ตลาดจะมีความต้องการข้าวนำเข้าสูง ในปี 2562 ราคาซื้อขายข้าวในตลาดอยู่ในเกณฑ์สูงใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา แต่ปริมาณการบริโภคที่ลดลงส่งผลให้มีข้าวในสต็อกเอกชนเพิ่มขึ้นมากกว่าทุกปี ผู้ประกอบการค้าส่งข้าวระบุว่า ราคาซื้อข้าวของผู้ค้าส่งสูงขึ้น แต่ราคาจำหน่ายใกล้เคียงหรือต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ผู้ประกอบการร้านอาหารไม่มีการเปลี่ยนไปใช้ข้าวที่นำเข้าทดแทน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ในเดือนกุมภาพันธ์ราคาผักเฉลี่ยลดลงร้อยละ 11 ขณะที่ราคาผลไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีปกติ (13 มีนาคม 2563)

ราคาเฉลี่ยของผัก ณ ตลาดค้าส่งสำคัญ 7 แห่ง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 กิโลกรัมละ 119 เยน ลดลงร้อยละ 23 และปริมาณจำหน่าย 95,998 ตัน ลดลงร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปีปกติ (ค่าเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมา) ราคาผักประเภทหัวลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยกะหล่ำปลีราคาถูกกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาประมาณครึ่งหนึ่ง เนื่องจากปริมาณความต้องการของผู้ประกอบการลดลงเป็นผลมาจากการระบาดของ COVID-19

กะหล่ำปลีราคากิโลกรัมละ 52 เยน ลดลงร้อยละ 48 ผักกาดขาวกิโลกรัมละ 47 เยน ลดลงร้อยละ 36 เมื่อเทียบกับปีปกติ และปริมาณจำหน่ายลดลงประมาณร้อยละ 10 - 20 ซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่งลดราคาจำหน่ายกะหล่ำปลีลงหัวละ 100 เยน ในส่วนของหัวไชเท้ากิโลกรัมละ 57 เยน มันฝรั่งกิโลกรัมละ 90 เยน ลดลงร้อยละ 32 ทั้งสองรายการ เมื่อเทียบกับปีปกติ ขณะเดียวกันหอมหัวใหญ่ราคากิโลกรัมละ 69 เยน ลดลงร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับปีปกติ เนื่องจากฤดูหนาวปีนี้มีความอากาศอุ่น ความต้องการหอมหัวใหญ่ในการประกอบอาหารประเภทต้มลดลง ประกอบกับการลดลงของนักท่องเที่ยว และการหลีกเลี่ยงการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์และกิจกรรม ส่งผลให้ความต้องการของผู้ประกอบการลดลง

ขณะที่แตงกวาราคากิโลกรัมละ 399 เยน พริกหวานราคากิโลกรัมละ 765 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และร้อยละ 19 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีปกติ โดยปริมาณการจำหน่ายลดลงร้อยละ 7 และร้อยละ 18 ตามลำดับ

ด้านผลไม้ราคาเฉลี่ยโลกรั่มละ 487 เยน ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา แต่ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีปกติ ปริมาณจำหน่าย 21,415 ตัน ลดลงร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับปีปกติ เนื่องจากฤดูหนาวที่อุ่นกว่าปกติ ส่งผลให้มีขนาดผลเล็ก ยอดจำหน่ายจึงลดลง โดยส้ม Satsuma Mandarin มีราคาโลกรั่มละ 258 เยน ลดลงร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับปีปกติ เนื่องจากในปีนี้รสชาติไม่คงที่ และราคาต่ำตั้งแต่ต้นฤดู ปริมาณจำหน่าย 5,858 ตัน ลดลงร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับปีปกติ พื้นที่ปลูกในจังหวัด Shizuoka ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญได้รับความเสียหายจากลูกเห็บ ส่งผลให้ปริมาณออกสู่ตลาดลดลง ขณะที่สต็อกเบอร์ราคาโลกรั่มละ 1,334 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ปริมาณจำหน่าย 3,966 ตัน ลดลงร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปีปกติ แต่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 (13 มีนาคม 2563)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงการคลังญี่ปุ่น พบว่า ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากสหรัฐฯ 18,468 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 ขณะที่ปริมาณนำเข้าจากประเทศสมาชิก CPTPP ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

ในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากสหรัฐฯ 7,633 ตัน และนำเข้า 5,507 ตัน และ 5,328 ตัน ในช่วงกลางเดือนและปลายเดือนตามลำดับ โดยปริมาณนำเข้าตลอดเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ลดลงเมื่อเทียบกับเดือนมกราคม 2563 ซึ่งเป็นเดือนแรกภายหลังข้อตกลงการค้าญี่ปุ่น-สหรัฐฯ มีผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตามตลาดหันมานำเข้าเนื้อโคจากสหรัฐฯ ทดแทนเนื้อโคจากออสเตรเลียตั้งแต่ช่วงปลายปีที่ผ่านมา

ขณะที่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโคจากประเทศสมาชิก CPTPP ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา นิวซีแลนด์ และเม็กซิโก รวม 22,617 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยนำเข้าในช่วงต้นเดือน 5,415 ตัน และนำเข้า 9,920 ตัน และ 7,282 ตัน ในช่วงกลางเดือนและปลายเดือนตามลำดับ

ตั้งแต่เดือนมีนาคมเป็นต้นไป มีการคาดการณ์ว่าปริมาณการนำเข้าเนื้อโคอาจจะลดลง เนื่องจากความต้องการของร้านอาหารและโรงแรมลดลง เป็นผลมาจากการระบาดของ COVID-19 อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่าความต้องการเนื้อโคส่วนที่มีราคาสูงจะยังสูงต่อเนื่อง

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ญี่ปุ่นตรวจพบสุกรติดโรค CSF กรณีที่ 7 ของจังหวัด Okinawa (13 มีนาคม 2563)

เมื่อวันที่ 12 มีนาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงการตรวจพบสุกรต้องสงสัยติดโรคอหิวาต์สุกร (CSF) ในฟาร์มเลี้ยงสุกรเมือง Uruma จังหวัด Okinawa ซึ่งเป็นการตรวจพบกรณีที่ 7 ของจังหวัด ทั้งนี้จังหวัดเริ่มฉีดวัคซีน CSF เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2563 ด้านเจ้าหน้าที่ส่วนปศุสัตว์ของจังหวัดระบุว่า การตรวจพบในครั้งนี้จะไม่ส่งผลให้การฉีดวัคซีนในสุกรเกิดความล่าช้าแต่อย่างใด

ฟาร์มที่ตรวจพบในครั้งนี้เลี้ยงสุกรจำนวน 440 ตัว และตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกับฟาร์มที่ตรวจพบสุกรติดโรค CSF กรณีที่ 6 เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

การนำเข้าวัสดุทางการเกษตรที่นำเข้าจากจีนยังไม่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 (13 มีนาคม 2563)

ปัจจุบันการจัดหาวัสดุทางการเกษตรซึ่งนำเข้าจากประเทศจีน เช่น กระจกอบ อาหารสัตว์ และส่วนผสมอาหารสัตว์ ยังไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 โดย JA-Zennohเปิดเผยว่า ในช่วงแรก

โรงงานผลิตในประเทศจีนมีการปิดตัวบ้าง แต่ปัจจุบันเริ่มเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ประกอบกับยังมีวัสดุทางการเกษตรดังกล่าวสำรองอยู่ในสต็อก จึงไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเกษตรของเกษตรกร อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการเตรียมการรับมือกรณีมีการส่งกระสอบล่าช้า JA-Zennoh เรียกร้องให้สหกรณ์การเกษตร (JA) สั่งสินค้าเร็วขึ้นกว่าทุกปี 1 เดือน

กระสอบดังกล่าวมีลักษณะเป็นถุงขนาดใหญ่ใช้สำหรับขนข้าวเปลือก ส่วนใหญ่นำเข้าจากจีนเนื่องจากค่าแรงงานในการตัดเย็บมีราคาถูก โดย JA-Zennoh มีปริมาณจัดหาทั้งสิ้นประมาณ 600,000 ใบ ในจำนวนดังกล่าวร้อยละ 90 นำเข้าจากประเทศจีน ซึ่งโรงงานตัดเย็บที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจีนมีการหยุดโรงงานในช่วงเทศกาลตรุษจีน แต่ได้เปิดกิจการตามปกติแล้ว เจ้าหน้าที่ JA-Zennohเปิดเผยว่า โรงงานตัดเย็บกระจายตัวอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศจีน และโรงงานทางตอนใต้ก็ได้เปิดกิจการตามปกติแล้ว จึงคาดว่าสินค้าจะไม่ขาดแคลน อย่างไรก็ตามยังมีความเป็นไปได้ว่าการผลิตและการส่งของอาจล่าช้าเนื่องจากขาดช่วงการผลิตในช่วงที่มีการหยุดโรงงาน จึงได้ประสานไปยัง JA ให้สั่งซื้อเร็วขึ้น 1 เดือน จากเดิมที่มีการสั่งซื้อในช่วงเดือนเมษายน และพฤษภาคม - กรกฎาคม

ในส่วนของอาหารสัตว์ มีการนำเข้ากากโปรตีนข้าวโพดและกากถั่วเหลืองจากประเทศจีนเพื่อนำมาผสมเป็นอาหารสัตว์ โดยสำหรับการโปรตีนข้าวโพดมีปัญหาติดขัดด้านการขนส่งในประเทศจีนส่งผลให้การลำเลียงของลงเรือสินค้าล่าช้าแต่ได้คลี่คลายแล้ว

ด้านส่วนผสมอาหารสัตว์โรงงานหยุดกิจการไปชั่วระยะหนึ่งเช่นกัน แต่ได้เปิดทำการตามปกติแล้ว นอกจากนี้บริษัทเอกชนยังมีสินค้าในสต็อก จึงคาดว่า ณ ปัจจุบัน จะไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว